

Evandjelje
po MMF-u:

S posla na groblje?

Međunarodni monetarni fond je razveselio hrvatske građane zahtjevom za povećanje dobi za umirovljenje na 67 godina, i to još ove godine! Ministar Mrsić je odmah potvrdio kako je to mjera koja će se morati uvesti, i to za muškarce i za žene, te svoju izjavu argumentirao podatkom kako je istu mjeru najavilo 14 zemalja Europske unije (što je pročitao na stranicama AARP-a, tj. bivše Američke udruge umirovljenika). I kad se već činilo kako će ovaj ministar ostati upisan u povijest po slanju radnika s posla na groblje, ipak je pojasnio kako se **povećanje zakonske dobi za odlazak u mirovinu neće dogoditi ove godine, već je to „mjera koja nas čeka u drugoj polovici desetljeća, koja će se početi realizirati negdje između 2020. i 2030. godine“**. Na kraju, na 4. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe ministar je objasnio kako nije rekao da 14 članica EU povećava dob za umirovljenje na 67 godina, nego da se u tim državama dob za umirovljenje povećavava 62 ili više godina.

Dakle ništa od toga? Tko zna. Isto tako se pričalo kako EU traži od nas izjednačenje dobi za umirovljenje žena i muškaraca (u stvarnosti, riječ je presudi Ustavnog suda RH), a sad vidimo da će prema projekcijama Eurostata 2020. dosta zemalja zadržati nižu zakonsku dob za umirovljenje žena, i to Bugarska (60), Češka (61 i 8 mj.), Luksemburg (63), Poljska (60), Rumunjska (61), Slo-

venija (61), Slovačka (62 i 7 mj.), Austrija (60). U Austriji će žene tek 2033. ići u mirovinu sa 65 godina. Slovačka je dob za žene sa 57 podigla na 62 godine, i to tek od sljedeće godine. Pa i Hrvatska će tek 2030. postići izjednačenje dobi za umirovljenje.

Sada nam se MMF javlja u funkciji glasnogovornika svjetskog poretka i naređuje da se uskladimo s realnošću. Pa, realnost je to da za 2020. godinu dob za umirovljenje od 67 godina planiraju ili već imaju samo Norveška, djelomično Finska i Švedska (kao pravo rada do te dobi). I Poljska je lani prihvatila povećanje na 67 godina, ali tako da će se povećavati po tri mjeseca godiš-

nje, pa će muškarci s toliko godina morati u mirovinu 2020., a žene 2040.! Grčka je također povećala dob za mirovinu na 67, kao i Danska, Njemačka i Velika Britanija, ali primjena nigdje ne počinje odmah, već se progresivno usklađuje (do 2029. odnosno 2028. godine). U Švedskoj, Litvi i Francuskoj u mirovinu se može i sa 60 odnosno 61 godinom života (smanjeni iznosi, dakako).

Doista je zastrašujuće kad mladi, osobito u vrijeme visoke nezaposlenosti, ako je suditi po internetskim portalima, predlažu povećanje dobi za umirovljenje na 75 godina, kako bi se dobio opust za sprovod, sukladno uplaćenim doprinosima. Baš.

Svim umirovljenicama i umirovljenicima,
svim članicama i članovima Sindikata umirovljenika Hrvatske

Sretan i blagoslovljen Uskrs!

SSSH Vladi RH: Povećajte zaposlenost, a ne dob za umirovljenje

Mladen Novosel, predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, središnjice u koju je udružen i Sindikat umirovljenika Hrvatske, potpisao je 5. ožujka priopćenje u kojem reagira na savjet Međunarodnog monetarnog fonda Vladi RH da dob za umirovljenje podigne sa 65 na 67 godina, nazvavši to izrazom dobrohotne brige MMF-a za financijsku održivost mirovinskog sustava. Pritom se prešućuju nevažne činjenice poput očekivanog trajanja života u RH koji je četiri do pet godina niži nego u zemljama koje podižu dob za umirovljenje. No, starenje i smrt strogo su individualne stvari: me-

đu hrvatskim umirovljenicima samo je oko 15 posto starijih od 80 godina, dok je prosječna dob onih koji zbog smrti prestaju uživati blagodati hrvatskih mirovina 76/77 godina.

Nadalje, očekivano trajanje zdravog života nakon 65. godine u RH je samo 6,4 godine (u EU 8,7!). Udio osoba s kroničnim bolestima i dugotrajnim zdravstvenim problemima u općoj populaciji je 38 posto (treći smo u EU). No, najveće odstupanje „stanja zdravlja“ od prosjeka EU upravo je u dobnoj grupi od 65 do 74 godine (iznad prosjeka EU za više od 8 postotnih poena).

Međunarodne financijske i druge organizacije uporno ponavljaju mantru kako starenje stanovništva ugrožava održivost mirovinskih sustava. Netočno. Mirovinski sustav, kao i druge sustave socijalne sigurnosti, i na koncu sam ljudski život, ugrožava ekonomska doktrina koja masovnu nezaposlenost, siromaštvo i ljudsku patnju propisuje kao nužni preduvjet gospodarskog rasta! Sve analize, izvještaji i preporuke financijske industrije služe samo jednom cilju: ekonomijom i zakonima osigurati rast profita, povećanje moći i rast bogatstva (već sada) besramno bogatih ljudi.

NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

Program rada i prioriteti

Na 4. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, održanoj 12. ožujka 2013., jednoglasno je usvojen Program rada Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe kojim su utvrđena područja rada: mirovinsko osiguranje, socijalna skrb, zdravstvena skrb i ostala područja o kojima će Vijeće raspravljati u utvrđenim rokovima tijekom 2013. godine, sve do kraja mandatnog razdoblja. Na žalost, prošle su tri sjednice da bi se tek popisale teme o kojima će se raspravljati, iako je to bilo jasno od prve sjednice. Umirovljeničke udruge su imale šansu dogovoriti zajednički prijedlog programa rada, ali se Matica umirovljenika nije priklonila takvom načinu rada, što je donekle oslabilo početne pozicije u tek otvorenom socijalnom dijalogu. U interesu je članstva svih umirovljeničkih udruga da se polazišta za raspravu pripremaju zajednički.

Na sjednici su utvrđeni i prioriteti rasprave na Nacionalnom vijeću, koja se očekuje tijekom ožujka i travnja ove godine, a to je prije svega rasprava o novom Zakonu o mirovinskom osiguranju. U okviru toga je dogovoreno da će se na sljedećoj sjednici za dva tjedna raspravljati o modalitetima mogućih rješenja za novu formulu usklađivanju mirovina. Također, utvrđeno je da će se organizirati posebne tematske rasprave o institucionalnom i izvaninstitucionalnom smještaju umirovljenika i starijih osoba, te rasprava o drugom i trećem stupu mirovinskog osiguranja.

Kao prioritet u navedenom razdoblju utvrđena je rasprava o inicijativi predstavnika umirovljenika za ukidanja dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje od 3%, o čemu je zatraženo očitovanje predstavnika Ministarstva zdravlja u Nacionalnom vijeću. Također, zatraže-

no je očitovanje predstavnika Ministarstva socijalne politike i mladih o aktivnostima na izradi Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Na jednoj od sljedećih sjednica Nacionalnog vijeća, na prijedlog Matice umirovljenika Hrvatske, održat će se rasprava o Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti (zbog rada klubova umirovljenika) te o Zakonu o prometu nekretninama, u vezi kojih će biti zatraženo sudjelovanje predstavnika mjerodavnog Ministarstva turizma, odnosno Ministarstva financija.

Nadalje, na prijedlog ministra Miranđića, koji je predsjedao sjednicom, jednoglasno su prihvaćeni ciljevi koji se žele postići novim Zakonom o mirovinskom osiguranju, a to su: unaprjeđenje položaja umirovljenika, osiguranje financijske održivosti i socijalne adekvatnosti mirovina i unaprjeđenje mirovinskog sustava.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, predsjednica
Uređuje: Uredništvo Glasila
Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.
Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202
E-mail: suh@zg.t-com.hr
Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

Godišnja pretplata (10 brojeva): 40 kn

Prevareni i poniženi

Sindikata umirovljenika Hrvatske pokrenuo je inicijativu za izmjenu Zakona o obveznim odnosima, kako bi se ukinuo institut dosmrtnog uzdržavanja te poostriili uvjeti za doživotno uzdržavanje!

- *Moji prijatelji, onemoćali bračni par, lakomisljeno su prepisali svu svoju imovinu - stan i ušteđevinu - malom privatnom staračkom domu koji se čak i javno reklamirao za takve aranžmane. Sklopili su ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, ali im nitko nije pojasnio da potpisom odmah ostaju bez svega, da se nekretnine odmah knjiže u korist doma. Mislili su da će to biti moguće tek nakon njihove smrti. Najgora je što se odnos ljudi iz doma odmah promijenio nakon potpisivanja ugovora. Više nisu bili ljubazni i slatki, već su postali grubi i prema ženi i njezinom nepokretnom suprugu. Hrane ih loše, prema njima se odnose bahato i ponižavajuće, a oni nemaju nikoga kome bi se obratili za pomoć. Više nemaju novca ni za što, jer su potpisali i da cijela njihova mirovina ide u dom. Ne mogu ići na sud jer nemaju za advokata. Život im se pretvorio u pakao. - tako je na telefonu u Pravnome savjetovaništu Sindikata umirovljenika Hrvatske ispričala prijateljica obitelji R. iz Zagreba.*

Pravni savjetnik im nije mogao ništa utješno predložiti. Navod da ih prilikom sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, javni bilježnik nije upozorio na moguće posljedice sklapanja tog ugovora, nego ga je samo pročitao, teško će dokazati na sudu, jer u ugovoru vjerojatno stoji odredba da je "ugovor pročitao, te su stranke upozorene na moguće posljedice". Kad bi i ostvarili besplatnu pravnu pomoć, teško da bi slučaj bio dovršen za njihova života. Tragično je da sudovi razvlače takve slučajeve, totalno bezosjećajni za hitnost postupanja.

Doživotno uzdržavanje: smrt brža od sudova

Iako nismo mogli pomoći obitelji R. iz Zagreba, kao i brojnim drugim osoba koje su se obratile za pravni savjet, Sindikat umirovljenika Hrvatske je 27. veljače pokrenuo Inicijativu za izmjenu i dopunu Zakona o obveznim odnosima, uputivši ga Ministarstvu pravosuđa, ali i Ministar-

stvu socijalne politike i mladih, s kojima su prethodno obavljani razgovori radi dobivanja potpore.

U obrazloženju inicijative ministru Orsatu Miljeniću, navodi se kako se Sindikatu umirovljenika Hrvatske gotovo svakodnevno obraćaju umirovljenici iznoseći brojne primjere zlorabe instituta uzdržavanja, jer su **uzdržavane osobe nerijetko subjektima zlorabe, povrede dostojanstva, ponižavanja, prevara i zlostavljanja**, radi čega takvi slučajevi završavaju i na sudu zbog povrede ugovornih obveza od strane davatelja uzdržavanja, koji zbog dugotrajnosti postupaka mnogi i ne dočekaju. U namjeri da zaštitimo naše članove, kao i druge umirovljenike i starije osobe, zatražili smo da se u poglavlju o **Ugovoru o doživotnom uzdržavanju**, u članku 580. Zakona o obveznim odnosima, nakon stavka 2. dodaju novi stavci 3. i 4., koji glase:

Predlažemo da se nakon stavka 2. dodaju novi stavci 3. i 4. koji glase:

(3) **Prilikom ovjere ugovora o doživotnom uzdržavanju ovlaštena osoba je dužna utvrditi da li ugovoru, kao njegov sastavni dio, prileži suglasnost za sklapanje ugovora od strane nadležnog centra za socijalnu skrb prema mjestu boravišta primatelja uzdržavanja. Ugovor bez suglasnosti centra za socijalnu skrb je ništavan i ne proizvodi nikakve pravne učinke.**

(4) **Davatelj uzdržavanja ne može istovremeno imati dva ili više ugovora o doživotnom uzdržavanju, te je dužan prilikom sklapanja ugovora dati pisanu izjavu o tome da je taj ugovor o uzdržavanju jedini sklopljeni ugovor o doživotnom uzdržavanju.**

Dakle, zbog brojnih zloraba ugovora o doživotnom uzdržavanju od strane davatelja uzdržavanja nameće se **zaključak o nužnosti intervencije države** zastupane od strane nadležnog centra za socijalnu skrb. Stoga bi prije sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju centar za socijalnu skrb sačinio obiteljsku anam-

nezu jedne i druge strane, te ocjenjujući sve okolnosti vezane za obje strane, davao suglasnost za sklapanje ugovora o doživotnom uzdržavanju. Ovlaštena osoba - sudac ili javni bilježnik - bila bi dužna prije ovjere ugovora utvrditi je li priložena suglasnost centra za socijalnu skrb, pod prijetnjom ništavnosti ugovora.

Zabrana postojanja dva ili više ugovora o doživotnom uzdržavanju u kojima je davatelj uzdržavanja ista osoba, zasniva se na činjenici da dio davatelja uzdržavanja ima više sklopljenih ugovora pretvarajući to u svojevrsno zanimanje, a na štetu kvalitete uzdržavanja primatelja uzdržavanja. Takva je praksa prisutna i u dijelu privatnih domova za starije i nemoćne, te u dijelu udomiteljskih obitelji i udruga. S time u vezi ovlaštene osobe prilikom sklapanja ugovora o doživotnom uzdržavanju, dužne su provjeriti je li davatelj uzdržavanja priložio izjavu o nepostojanju više ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Istina, bilo je i prijava ili okolišnih komentara kako nisu samo privatni domovi ili udomitelji uključeni u rašireni biznis otimanja imovine od osiromašenih i nemoćnih umirovljenika i starijih osoba, već su tu i različite udruge (za starije, za invalide...), bilježnici, socijalni radnici, odvjetnici... Ima i pojedinaca koji su osobno razvili biznis, pa ih nerijetko srećete po bolnicama na odjelima koji služe kao umirališta, ili zalutaju u crne kronike. Pitali su nas neki zbog čega tražimo da upravo centri socijalnoga rada preuzmu značajnu ulogu prosuditelja u sklapanju ugovora o doživotnom uzdržavanju. Odgovor je jednostavan: potrebno je vjerovati u institucije, a kriminalce, gdje god se našli, treba kazneno goniti.

Dosmrtno uzdržavanje: lova brža od smrti

Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju jedan je od najprjepornijih instituta Zakona o obveznim odnosima. To je ugovor koji sve do 2006. nije bio dio niti jednog hrvatskog (ni one ranije države) važećeg propisa. Sklapanjem tog ugovora davatelj uzdržavanja stječe **pravo uknjižbe prava vlasništva odmah po potpisu** odnosno solemizaciji ugovora o dosmrtnom uzdržavanju. Stoga nisu rijetki pri-

mjeri da **primatelj uzdržavanja za života postane socijalni problem, te čak i završi na ulici.** Tako se nažalost dogodilo da su ogromne vrijednosti prenošene (i to najčešće odmah, a svakako bez čekanja na smrt primatelja uzdržavanja) ugovorom koji je imao sve samo ne strogu formu kao uvjet valjanosti, a poznato je da forma nije samo opterećenje nego i veliko jamstvo protiv i brzopletosti ugovarača i raznih zloupotreba. Istodobno, onaj ugovor koji je manje ugrožavao primatelja uzdržavanja, jer se imovina prenosi nakon smrti, imao je jako strogu formu i ako nije poštovana, ugovor nije bio valjan.

Po ocjeni mnogih stručnjaka koji se bave navedenom problematikom, trebalo bi ukinuti ugovore o dosmrtnom uzdržavanju. Uostalom, obveze uzdržavanja po ugovoru o doživotnom uzdržavanju praktički su identične obvezi uzdržavanja po ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju. Ugovori jedne i druge vrste u biti se razlikuju samo u detalju koji se odnosi na vrijeme upisa uknjižbe prava vlasništva tj. je li to za života primatelja uzdržavanja ili tek nakon njegove smrti.

Stoga je Sindikat umirovljenika zatražio da se odredbe Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, i to članci 586., 587., 588. i 589., ukinu, te da se institut dosmrtnog uzdržavanja izbriše i u svim drugim zakonima u kojima je na bilo koji način spomenut (npr. Obiteljski zakon, Zakon o socijalnoj skrbi).

Ova je inicijativa izazvala veliki interes javnosti, te smo započeli svojevrstu kampanju za ukidanje instituta dosmrtnog uzdržavanja i uvođenje strožih mjera za doživotno uzdržavanje. Osobito nas veseli saznanje da Željko Šemper, zastupnik Hrvatske stranke umirovljenika, podržava našu inicijativu, te je i sam prošle godine postavio slično zastupničko pitanje. Hrvatski laburisti su 2005. glasali protiv uvođenja instituta dosmrtnog uzdržavanja, ali su bili preglasani. Ipak, ovo je, koliko nam je poznato, prva zakonska inicijativa za brisanje tog instituta iz zakona, te korigiranje uvjeta za doživotno uzdržavanje.

Najviše nam znači to što je Iva Prpić, pomoćnica ministrice socijalne politike i mladih, polovicom ožujka na prvom programu Hrvatskog radija podržala zahtjeve SUH-a, te najavila i pismenu potporu izmjeni zakona. Od ove inicijative neće moći odustati!

Piše: Jasna A. Petrović, članica Direkcije Europske federacije za umirovljenike i starije osobe

2012. godina je bila godina intenzivnog posvećivanja starenju i mirovinskim sustavima. Sredinom veljače Europska komisija konačno je javno prezentirala Bijelu knjigu o mirovinama pod nazivom „Agenda za adekvatne, sigurne i održive mirovine“. Zatim je polovicom svibnja objavljen Izvještaj o starenju u 27 zemalja članica, te ekonomskim i javnoproračunskim projekcijama do 2060. godine. Koncem svibnja dovršen je „Izvještaj o adekvatnosti mirovina“, s projekcijama do 2050. godine, za koji se smatra, da je, uz prethodna dva dokumenta, temelj za kreiranje nacionalnih politika zemalja članica. Znači li to da Europa ide ka kreiranju zajedničke mirovinske politike?

Siromaštvo kao prioritet!

Unatoč tome što Europska komisija nijeće ikakvu nakanu postavljati vladama zemalja članica upute kakve reforme trebaju provoditi, držeći kako ne postoji mirovinski sustav koji bi bio idealan za sve, činjenica je da je Bijelom knjigom ustanovljen svojevrstni model koji se smatra održivim. Komisija pri tom ipak priznaje da su načelo solidarnosti između generacija, kao i načelo nacionalne razine solidarnosti, ključni elementi u pristupu reformama. I dok se do jučer uvelike pričalo o financijama i proračunskoj održivosti, a adekvatnost mirovina je maksimalno relativizirana, čini se da ideja europskog socijalnog modela ipak preživljava sva iskušenja - od snažne recesije 2008. do danas, jer se u sjeni svih reformskih koncepata ipak pojavljuje - čovjek. I što je možda još važnije, taj čovjek nije neki prosječni *unisex* građanin, već čovjek oslikan sa svojih naj-

ranjivijih strana - žena, starija osoba, migrant, dijete...

Tako i Izvještaj o starenju iz 2012. promišlja rizik starenja kroz dvije dimenzije adekvatnosti: smanjenje siromaštva i zamjenu za dohodak. U budućoj Europi od 517 milijuna stanovnika u 2060. godini nije toliko zabrinjavajući njihov broj, već stubokom promijenjene značajke stanovništva. Čak tri od deset EU stanovnika bit će stariji od 65 godina. Sada u EU imamo četiri stanovnika u radno aktivnoj dobi na jednog stanovnika starijeg od 65 godina, no za 50 godina bit će ih samo dvoje. Europa stari i to nije ništa novo. Nitko se ne čudi kad mu kažete kako se očekuje da će demografske promjene imati ogromne posljedice po javne financije, pa bi na proračunske troškove vezane uz starenje (mirovine, zdravlje) išlo i do 29 posto. Same mirovine bi „konzumirale“ 13 posto BDP-a, a očekivana životna dob bi sa 76,7 godina (2010.) porasla na 84,6 godina za muškarce, te sa 82,5 na 89,1 godina za žene (2060.).

Koje su glavne poruke ovog izvještaja? Prvo, kako ljudi žive dulje, a imaju sve manje djece, mirovinski modeli će se morati periodično prilagođavati promjenama u konkretnim zemljama.

Analiza reformskih promjena evidentna je kroz pad zamjenskih stopa, te je vidljivo da je veća održivost javnih mirovina u većini država članica u značajnoj mjeri postignuta isključivo kroz smanjenje buduće adekvatnosti. Sada se te iste vlade suočavaju s novim izazovom - kako nadoknaditi pad zamjenske stope, odnosno smanjiti razliku između prve mirovine u odnosu na posljednju plaću. Većina država članica se opredijelila za poboljšanje mirovinskih prava na način da se radi dulje i odlazi u mirovinu kasnije, s tim da se takav izbor ili obveza osjetno nagrađuje. Međutim, takvo opredje-

Čini se da je „europski socijalni model“ preživio i da se iza svih recesijskih rezanja i financijskih omči ponovno pomalja - čovjek.

stvenom mirovinskom modelu?

ljenje zahtijeva i prilagodbu radnih mjesta i uvjeta rada starijoj populaciji, kao i niz drugih intervencija u forme rada i radnih odnosa. Adekvatnost mirovina se može postići i višim doprinosima u javni stup ili, pak, uvođenjem ili povećanjem doprinosa u dodatne mirovinske stupove odnosno povećanom kolektivnom ili individualnom privatnom ili profesionalnom mirovinskom štednjom. Također, sve se češće za stjecanje mirovine, uz uvjet dobi, postavlja i uvjet odgovarajućeg broja godina plaćanja doprinosa (prosječno 40 godina). Takav uvjet će se u budućnosti pokazati nerealističnim, jer su tržišta rada sve više okrenuta fleksibilnosti, nesigurnim oblicima rada (rad na određeno, outsourcing, agency work), nestalnim oblicima rada (part-time, povremeni rad, sezonski rad, ugovori o djelu, posebni ugovori za rad u poljoprivredi, za mlade itd.), pa je sada tipičan radni vijek isprekidan brojnim „rupama“ nezaposlenosti. Kad se k tome ženama doda i trudnoća i skrb o djeci i starima, te sve češće i muškarcima očinski dopusti, teško će biti ostvariti idealnu karijeru prošlosti: 40 godina neprekinutog radnog staža s plaćenim doprinosima za puno radno vrijeme!

Javni mirovinski stup - dominantan i ubuduće

Nije upitno da je osnovna svrha mirovina osigurati dostojanstveno starenje uz taj svojevrsni štit protiv siromaštva i društvene isključenosti. Međutim, ono što posebno veseli, a nije bilo dovoljno jasno izrečeno u Bijeloj knjizi o mirovinama, jest da Izvještaj o starenju kroz analizu projiciranih mirovina do 2050. godine pokazuje kako su države članice čvrsto odlučile očuvati javne mirovinske sustave kao glavne stupove, uz dodatne komplementarne profesionalne mirovine ili kapitalnu štednju. Tako uz prvi stup imamo različite modele drugoga stupa, od onih obvezatnih i dogovaranih dijalogom sindikata i poslodavaca (Nizozemska), dobrovoljnih uz obvezu uplate poslodavaca i radnika (Češka, Slovenija), dok su neki omogućili ili omogućavaju djelomični ili pot-

puni prijelaz iz drugoga stupa u prvi (Mađarska, Slovačka, dijelom i Hrvatska);

Petina Europljana u mirovini, u dobi od 65 ili više godina imaju prihode ispod praga rizika od siromaštva, a u Hrvatskoj ih je čak trećina. Zanimljivo je da je u Češkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj i Irskoj stopa rizika od siromaštva vrlo niska, pa je teško otkriti u čemu je tajna borbe protiv siromaštva. Sposobnost EU kako bi se postigla svoj cilj smanjenje broja ljudi u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za barem 20 milijuna do 2020. godine ovisi o tome u kojoj će mjeri mirovinski sustavi biti ne samo održivi (čitaj: štedljivi), već i u kojoj će mjeri biti dovoljni za dostojanstveno preživljavanje. Dok su u nemalom broju članica EU stariji ljudi čak manje izloženi siromaštvu od prosjeka pučanstva, u Bugarskoj, Hrvatskoj, Rumunjskoj starije su osobe bitno izloženije siromaštvu. No disproporcija, i to ogromna, postoji u svim zemljama kad je riječ o starijim ženama. U Hrvatskoj je više od polovice žena u samačkim domaćinstvima, starijih od 65 godina, siromašno! Prosječne su mirovine žena u Europskoj uniji, osobito u tzv. staroj Europi, za oko 40% niže od mirovina muškaraca. Relativno male razlike u muško-ženskim mirovinama bilježe se u Estoniji, Slovačkoj, Latviji, Hrvatskoj i Češkoj. Najgora je situacija u Luksemburgu, Njemačkoj, Velikoj Britaniji i Nizozemskoj, gdje žene imaju i više od 40% niže mirovine od muškaraca. Nije stoga čudno što se svi dokumenti o starenju i mirovinama Europske unije sve više bave ženama i propitkuju najbolje politike i mjere za smanjenje razlika u primanjima i kvaliteti života.

Usklađivanje i kompenzacije

Nije stoga neobično da se, iako s relativno malo efekata, u svim europskim zemljama razvio šaroliki sustav kompenziranja odsustva s tržišta rada zbog trudnoće i djece, ali sve češće i zbog skrbi za starije osobe, s nastojanjem da se time smanji jaz između muškaraca i žena, iako se takve kompen-

zacije svugdje propisuju i za muškarce, barem u dijelu skrbi za djecu ili starije. U Hrvatskoj se takve mjere niti razumiju, niti planiraju, iako ih na pregovorima redovito zagovara upravo Sindikat umirovljenika Hrvatske.

Također, bez uvođenja odgovarajućeg modela usklađivanja mirovina (troškovi života, rast cijena, plaće, bruto društveni proizvod ili različite kombinacije) nema sigurnosti i adekvatnosti mirovine. Rijetke su zemlje u kojima će deset godina nakon umirovljenja realna vrijednost mirovina ostati ista ili neznatno niža: Mađarska, Litva, Nizozemska, Luksemburg, Njemačka, Cipar, Švedska, Danska... U Hrvatskoj je još uvijek na snazi tzv. švicarska formula koja iz godine u godinu za prosječno 1.5% smanjuje realnu vrijednost mirovina.

Pravo rješenje za opstanak mirovinskih sustava se ne nazire, jer se očekuje da će stopa zavisnosti, odnosno udjel broja osoba starijih od 65 godina u odnosu na aktivno stanovništvo porasti sa sadašnjih 26% na čak 58% u 2060. godini. Kako je onda moguće da će se iz proračuna trošiti samo 12,9% nacionalnih budžeta? Tako da će rigoroznim reformama starije osobe biti dovedene do masovnog siromaštva - predviđa i Izvještaj o mirovinama iz 2012. Zato će stariji ljudi raditi što dulje, te imati i dodatne prihode.

Zajedništvo u rezanju prava?

Ima li onda Europska unija zajednički mirovinski model? Još prije godinu dana odgovorili bismo: Ima! Izjednačavanje kroz umanjivanje! Međutim, iako Europska unija ima brojne zajedničke vrijednosti i standarde, posebno u odnosu spram ranjivih kategorija građana, među koje spadaju i umirovljenici i starije osobe, nema zajednički mirovinski model, iako ga kroz posljednjih desetak godina fragmentarno pokušava razviti kroz različite preporuke, ugovore i direktive. Trenutno se zajedničkom regulacijom pokrivaju sljedeća područja: prekogranična koordinacija mirovinskih prava za slučaj promjene zemlje stanovanja

i rada; stvaranje internog tržišta i minimalnih standarda za mirovinsku štednju, minimalna zajamčena prava u slučaju nesolventnosti kompanija koje uplaćuju doprinose za mirovine te antidiskriminacijska pravila za sve mirovinske stupove. Primjer takve regulative je direktiva 2003/41 o djelatnostima i nadzoru institucija za "dobrovoljno mirovinsko osiguranje čiji je pokrovitelj poslodavac". Obvezujuća je, primjerice i direktiva 2004/113 koja zabranjuje svaku diskriminaciju zasnovanu na spolu u pristupu dobrima ili uslugama. Temeljem te direktive Sud pravde u Luxemburgu je 2011. zabranio bilo kakve razlike po spolu u izračunu premija ili anuiteta, pa je takva presuda u općoj primjeni od siječnja 2013.

Također, postoje različiti dokumenti i ugovori kojima se jamče određena prava ili utvrđuju zajednički ciljevi i rokovi. Primjerice, Europska komisija je u Lisabonu 2000. godine, te u Štokholmu 2001. godine usvojila zaključke kojima se posebna pozornost daje većem zapošljavanju starijih radnika i žena: ukupna stopa zaposlenosti u EU je trebala do 2010. porasti na 70%; žena na 60%, a radnika u dobi 55 do 64 godine na 50%. Na žalost, postavljeni ciljevi nisu ostvareni do 2010. godine. Prema službenim podacima Eurostata, u 27 EU članica prosječna je stopa zaposlenosti u datom roku dosegla 64,2% (manje nego 2009.!), a ciljanih 70% doseglo je samo osam zemalja: Austrija, Danska, Island, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Švedska i Švicarska. Hrvatska je na vrlo niskih 54%. U 2011. zabilježen je stanovit rast - 68,6% (no žene tek 62.3%).

Kad je riječ o starijim radnicima, tu se bilježi stanovit porast: 2010. je dosegla stopa zaposlenosti od 46,3%, ali Hrvatska je još uvijek na niskih 37,6%. Najviše stope zaposlenosti starijih radnika zabilježene su s više od 70% u Islandu i Švedskoj. Zanimljivo je da stopa zaposlenosti u dobnj skupini od 60 do 64 godine varira između 13% u Mađarskoj i 61% u Švedskoj. Je li to dio tajne skandinavskog modela? Starijih od 65 godina najmanje radi u Irskoj, hrvatskoj i Slovačkoj, a najviše u Estoniji, Cipru i Švedskoj. Zapravo, u Hrvatskoj zakonski propisi gotovo onemoguća-

vaju dulji rad, pa podaci i ne čude. Nitko ne bi smio braniti ikome da radi, pogotovo ne zakonskim propisima. Ali ne bi ih smio ni tjerati na rad do duboke starosti, posebno u nekim profesijama. Također, nije problem što se radi dulje i više, nego što se za toliko više rada dobiva - niže mirovine!

Kolaps modela Svjetske banke

Model koji je početkom devedesetih „ponudila“ Svjetska banka, uz svestranu potporu Međunarodnog monetarnog fonda, baziran je na tri komplementarna stupa: PAYG (prvi javni stup), obvezatni drugi stup te dobrovoljni treći stup. Mirovinske reforme su bile zamišljene tako da poprave dugoročnu fiskalnu održivost te pokrenu bolje makroekonomske rezultate, uključujući povećanu štednju i stopu radne aktivnosti. Najvažniji dio reformi je bilo uvođenje privatne mirovinske štednje, u najvećem broju slučajeva obvezatne, te nerijetko isključivo na teret zaposlenih; s definiranim doprinosima, ali bez sigurnih prinosa. Iako je posve jasno da je takva reforma za temeljni cilj imala jačanje tržišta kapitala, vjerovalo se i da bi raspršivanjem rizika mirovinske štednje mirovinski sustavi mogli biti održivi. Međutim, takvi su privatni fondovi obvezatne štednje za mirovinu često osnovani pri bankama, odnosno financijskim institucijama koje njima upravljaju bez utjecaja stvarnih ulagača/vlasnika, u njihovim odborima ne sjede predstavnici zaposlenih ili umirovljenih radnika. Osim toga, skupi su i netransparentni, a nerijetko i politički manipulirani.

Zbog svega toga došlo je do kolapsa drugog mirovinskog stupa u većini novih članica Europske unije, osobito nakon gubitaka od oko 20% samo u 2008. godini. Privremene ili trajne mjere, smanjivanje doprinosa, zamrzavanje, suspenzija ili čak ukidanje drugog stupa, odnosno prijelaz s obvezatnog na dobrovoljni model, nisu zaobišli niti jednu od zemalja bivšeg komunističkog bloka. Model Svjetske banke i sama je Banka kritički oslikala u novijim izvještajima. Došlo je vrijeme za neki novi, *čovječniji* model. Takav model piše Europska unija.

INOZEMNE MIROVINE:

Od

SUH je pokrenuo inicijativu za izmjenu i dopunu Zakona o porezu na dohodak, kako bi se pojednostavilo plaćanje poreza na inozemne mirovine i zaustavilo svojevrsno kamatarenje od strane Ministarstva financija

Sindikatu umirovljenika Hrvatske gotovo se svakodnevno obraćaju umirovljenici koji primaju mirovine ili dio mirovine iz inozemstva, tražeći pokretanje inicijative za izmjenu i dopunu Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o porezu na dohodak. To čine iz razloga što su izmjenama i dopunama navedenih propisa obvezni **svaki mjesec obračunavati i plaćati predujam poreza** na dohodak na mirovinu iz inozemstva, te o tome **sastavljati izvješća na obrascu "ID" i predavati ih nadležnoj poreznoj upravi**. Obračunom i plaćanjem predjuma poreza na dohodak po osnovi mirovine iz inozemstva, umirovljenici su u situaciji da plaćaju predujam poreza na dohodak u znatno većem iznosu, a povrat više uplaćenog poreza i prireza mogu ostvariti tek u sljedećoj godini. Uz to mjesečno popunjavanje i predaja obrasca "ID" nadležnoj poreznoj upravi za većinu umirovljenika predstavlja veliki napor - u prvom redu, zbog njihove dobi.

SUH je stoga pokrenuo inicijativu za izmjenu i dopune Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o porezu na dohodak na način **da porezna uprava rješenjem utvrdi mjesečnu obvezu plaćanja predjuma poreza na dohodak u visini od 1/12 vrijednosti utvrđene po godišnjoj poreznoj prijavi za prethodnu godinu, te da oslobodi umirovljenike obveze ispunjavanja "ID" obrasca. Tako utvrđeni predujam poreza i prireza na dohodak, umirovljenici bi uplaćivali temeljem**

šaltera do šaltera

tog rješenja do donošenja novog rješenja sljedeće godine.

To praktički znači da bi se mjesečna uplata predujma poreza i prireza na mirovine iz inozemstva za 2013. godinu vršile na temelju rješenja donesenog na osnovi prijave poreza na dohodak za 2012. godinu, te bi se nastavilo uplaćivati do donošenja poreznog rješenja po prijavi za 2013. godinu i tako dalje.

Usvajanjem takvog prijedloga korist bi bila višestruka:

- plaćanje predujma poreza i prireza dohotka za mirovine ostvarene u inozemstvu bilo bi ravnomjernije i znatno realnije utvrđeno,
- umirovljenike i njihove opunomoćenike oslobodilo bi se svakomjesečnog popunjavanja i predaje "ID" obrasca na šaltere porezne uprave,
- porezna uprava bi se riješila zaprimanja i obrade "ID" obrazaca.

S time u vezi SUH je predložio sljedeće izmjene:

I. Zakonu o izmjenama Zakona o porezu na dohodak (NN 114/11) u članku 11. nakon stavka 9. dodati novi stavak 10. koji glasi: "Obračun mjesečnog predujma poreza na dohodak iz nesamostalnog rada koji se odnosi na mirovinu ili dio mirovine iz inozemstva vrši se temeljem rješenja nadležne porezne uprave u visini od 1/12 od godišnje prijave za prethodnu godinu".

II. Pravilniku o porezu na dohodak (NN 61/12) nakon članka 63.c. dodaje se novi članak 63.d koji glasi: "Odredbe Pravilnika o porezu na dohodak - obveze izvješćivanja - koje su utvrđene u člancima 63. - 63.c. ne odnose se na porezne obveznike koji primaju mirovinu ili dio mirovine iz inozemstva."

Ova je inicijativa upućena Slavku Liniću u Ministarstvo financija, te na znanje Ministarstvu pravosuđa i Ministarstvu rada i mirovinskog sustava. O inicijativi je upoznato Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe na 4. sjednici, a ministar Mirando Mrsić je najavio skore izmjene spornog

pravilnika, odnosno utvrđivanje pojednostavljenih procedura.

No, nije problem samo procedura, već birokratsko poigravanje s umirovljenicima koji primaju mirovine iz inozemstva. Izmjenama Zakona o porezu na dohodak, koji je stupio na snagu 1. ožujka 2012., obveza plaćanja poreza proširena je i na mirovine građana ostvarene u inozemstvu. U Republici Hrvatskoj **oporezuju se mirovine ostvarene u: Albaniji, Armeniji, Austriji, Bjelorusiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj Čileu, Estoniji, Francuskoj, Grčkoj, Iranu, Irskoj, Islandu, Italiji, Izraelu, Jordanu, Koreji, Kuvajtu, Latviji Litvi, Mađarskoj, Maleziji, Malti, Moldovi, Norveškoj, Rusiji, Siriji, Slovačkoj, Sloveniji, Srbiji, Španjolskoj, Švicarskoj, Turskoj, Velikoj Britaniji i Ukrajini.**

Ne oporezuju se mirovine ostvarene u: Belgiji, Danskoj, Finskoj, Južnoafričkoj Republici, Kanadi, Kini, Mauricijusu, Makedoniji, Nizozemskoj, Njemačkoj, Omanu, Poljskoj, Rumunjskoj, San Marinu i Švedskoj. Ima i drugih izuzetaka, npr. kanadske mirovine Hrvatska može oporezivati samo do iznosa od 12.000 kanadskih dolara, a Nizozemske do kuskog ekvivalenta nekadašnjih 12.000 guldena. Nasuprot tome, mirovine iz zemalja s kojima Hrvatska nema relevantan bilateralni ugovor, oporezuju se u Hrvatskoj jednako kao i prihod od nesamostalnog rada.

Nitko ne osporava pravo države da uvede oporezivanje inozemnih mirovina (uz izbjegavanje dvostrukog oporezivanja!), ali je teško shvatiti da se čak i pravilnicima legaliziralo besplatno posuđivanje preplaćenog poreza od strane Ministarstva financija, te beskatni povrat novca nakon godine dana vrćenja ustegnutih iznosa. Nemalo je onih kojima se vraća čak i 80% uplaćenog iznosa, ali tek nakon što je taj privatni novac država investirala kroz godinu dana - u svoju korist. SUH izražava nadu da će se takva zakonska mučka uskoro okončati, kao i bespotrebno maltretiranje umirovljenika suvišnim administriranjem.

Kršite međunarodne konvencije!

Bruno Costantini, generalni tajnik FERPA/Europske federacije za umirovljenike i starije osobe obratio se dopisom ministru Mirandu Mrsiću, prosvjedujući što Vlada Republike Hrvatske odbija podržati ponovnu registraciju SUH-a kao sindikata, uz obrazloženje da umirovljeni radnici ne mogu biti organizirani u sindikat jer ne mogu kolektivno pregovarati.

- Poznato je da je SUH po osnutku 1992. godine bio godinama registriran kao sindikat, da bi 1998. zbog izmjena zakona bio prinuđen registrirati se kao nevladina udruga, kakav status ima i danas. SUH je početkom 2013. posredstvom svoje sindikalne središnjice - Saveza samostalnih sindikata Hrvatske - obnovio prijavu Međunarodnoj sindikalnoj konfederaciji o kršenju konvencije Međunarodne organizacije rada br. 87. - upozorio je Costantini.

Međutim, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Republike Hrvatske i dalje tvrdi da je člankom 60. Ustava Republike Hrvatske određeno da zbog zaštite svojih gospodarskih i socijalnih interesa pravo udruživanja u sindikat imaju samo zaposleni u Republici Hrvatskoj, iz čega proizlazi da pravo udruživanja u sindikat pripada samo radnicima. Nadalje, navode kako je člankom 2. Zakona o radu jasno definirano da je radnik fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca, te da je sklapanje kolektivnih ugovora jedina zakonska svrha utemeljenja sindikata.

Predstavnicima SUH-a ministar Mrsić je na javnom skupu naglasio kako nikako ne mogu biti registrirani kao sindikat, te utvrdio kako su i drugi sindikati umirovljenika registrirani kao nevladine udruge.

- Želimo Vas informirati kako FERPA okuplja deset milijuna umirovljenika iz cijele Europe, te su gotovo sve naše članice registrirane kao sindikati. Nije nam poznato da ima slučajeva njihove registracije kao udruge, osim u slučaju nekih pridruženih članica iz npr. Srbije, dok je npr. Sindikat umirovljenika iz Bosne i Hercegovine također registriran kao sindikat. - zaključio je Costantini te zamolio ministra da Vlada RH preispita svoja stajališta te pokrene inicijativu za promjenu potrebnih propisa kako bi se omogućilo Sindikatu umirovljenika Hrvatske da budu registriran sukladno međunarodnim konvencijama ILO.

hzm HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, ožujak 2013., godina VI., br. 3

USPOSTAVLJENA ELEKTRONIČKA RAZMJENA PODATAKA IZMEĐU HZMO-a I HZZO-a

U veljači 2013. je uspostavljena elektronička razmjena podataka o korisnicima mirovina u Republici Hrvatskoj koji ostvaruju pravo na obvezno zdravstveno osiguranje između Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Elektroničkom razmjenom podataka uvelike je olakšan, ubrzan i pojednostavljen postupak prijave korisnika mirovine na obvezno zdravstveno osiguranje HZZO-a, a isto tako smanjen je period potreban za pripremu, pisanje i otpremanje prijava od strane područnih službi i ureda u HZZO-u i HZMO-u. Prilikom odlaska u mirovinu više nije potrebno osobno dolaziti na šaltere i u prostorije HZZO-a kako bi se regulirao status u obveznom zdravstvenom osiguranju.

OBJAVLJEN NOVI BROJ STATISTIČKIH INFORMACIJA HZMO-a

Na internetskim stranicama Zavoda objavljen je novi broj Statističkih informacija HZMO-a, broj 4/2012. (veljača 2013.).

Tiskovine Zavoda, uključujući i "Statističke informacije HZMO-a" dostupne su u digitalnom obliku, na internetskoj stranici, u rubrici

"Publikacije", a moguće je i prijaviti se na uslugu slanja obavijesti o objavi

novoga broja elektroničkom poštom.

U biltenu "Statističke informacije HZMO-a" objavljuju se statistički podaci iz područja mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u Republici Hrvatskoj. Radi cjelovitijeg pregleda kretanja na području mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, objavljuju se i višegodišnji podaci o korisnicima, osiguranicima i doplatku za djecu.

STUPILA NA SNAGU NOVA UREDBA O MEDICINSKOM VJEŠTAČENJU

Novom Uredbom o medicinskom vještačenju u mirovinskom osiguranju usklađuju se pravila postupanja u medicinskom vještačenju s odredbama čl. 5. i 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN br. 76/12.) kojima su izmijenjeni članci 114. i 116. Zakona o mirovinskom osiguranju (ZOMO):

- u skladu s izmijenjenim člankom 114. ZOMO-a (članak 5. Zakona o izmjenama i dopunama ZOMO-a), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013., Vlada RH općim aktom propisuje postupak vještačenja za ostvarivanje prava prema navedenom Zakonu, tko su ovlaštene vještaci i viši ovlaštene vještaci, način njihovog imenovanja, područje i način rada, sadržaj nalaza i mišljenja kojeg daju te način i postupak obavljanja revizije iz članka 116. ZOMO-a
- prema izmijenjenom članku 116. (odredbi članka 6. Zakona o izmjenama i dopunama ZOMO-a), od 1. siječnja 2013. revizija nalaza i mišljenja o invalidnosti koju donosi vještak odnosno viši vještak, prije donošenja rješenja, obavlja povjerenstvo u ministarstvu nadležnom za mirovinski sustav.

Ministar nadležan za mirovinski sustav propisat će općim aktom način rada

vještaka – revizora, odnosno vijeća. Radi usklađenja ovih izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju, novom Uredbom uređuje se taj postupak kao cjelina, po slijedu postupanja u okviru jedinstvenog upravnog postupka i rješavanja o pravu.

Objedinjavanjem Uredbe o medicinskom vještačenju u mirovinskom osiguranju i Uredbe o opsegu i sadržaju medicinske dokumentacije u jedinstvenu Uredbu, jednim aktom uređeno je postupanje svih sudionika u postupku ocjene invalidnosti. Objedinjenom Uredbom propisuje se primjena dosadašnjih obrazaca koje utvrđuje ravnatelj Zavoda, jer su ti obrasci usklađeni s važećim propisima, a svaka promjena prouzročila bi nepotrebne troškove. Iznimka su obrasci mišljenja vještaka-revizora, odnosno vijeća o reviziji nalaza i mišljenja o invalidnosti koje će, zbog promjene nadležnosti za reviziju, donijeti ministar nadležan za mirovinski sustav.

Uredba je 28. siječnja 2013. objavljena u "Narodnim novinama", broj 12/13., a stupila je na snagu na dan objave.

**Dragi umirovljenici,
neka svjetlo uskrsnog jutra
obasja vaš život, a vaša srca
ispuni mirom, ljubavlju i
nadom u bolje sutra.**

Sretan Uskrs želi vam

hzm

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA ZA VELJAČU 2013.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU*		
starosna	633545	2.355,45
invalidska	253482	1.916,99
obiteljska	239359	1.838,67
UKUPNO	1126386	2.146,96
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih osoba (DVO, P i OSO)		
starosna	2356	4.550,35
invalidska	8810	3.094,01
obiteljska	653	3.510,23
UKUPNO	11819	3.407,31
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	367	2.326,25
invalidska	58190	4.920,12
obiteljska	11938	6.976,03
UKUPNO	70495	5.254,78
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU PRAVA ŠTETALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6400	2.693,83
obiteljska	439	3.399,02
UKUPNO	6839	2.739,10
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1215539	2.342,78

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I.-IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak (NN, br. 177/04.), osim obiteljskim i invalidskim članu 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2.

Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (NN, br. 80/10.).

Od 1. srpnja 2010. primijenjen je Zakon o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju (NN, br. 71/D.).

Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su: Zakon o dopuni zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.).

** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br. 17/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA ZA VELJAČU 2013.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	86717	240,54	52100	232,34	19373	257,93	15244	246,47
500,01 - 1.000,00	102648	761,14	52761	747,49	20050	752,83	29837	790,86
1.000,01 - 1.500,00	139053	1.271,57	60359	1.266,89	40005	1.294,68	38689	1.254,98
1.500,01 - 2.000,00	253199	1.786,57	108224	1.789,22	77111	1.782,32	67864	1.787,15
2.000,01 - 3.000,00	310372	2.447,41	180597	2.482,05	66524	2.411,94	63251	2.385,81
3.000,01 - 4.000,00	153200	3.428,64	113736	3.438,94	21591	3.389,52	17873	3.410,36
4.000,01 - 5.000,00	51483	4.408,99	40510	4.411,65	5960	4.395,28	5013	4.403,79
5.000,01 - 6.000,00	18181	5.431,43	15053	5.443,61	1895	5.412,59	1233	5.311,66
6.000,01 - 7.000,00	7923	6.429,15	6978	6.433,47	693	6.406,41	252	6.372,10
7.000,01 - 8.000,00	2406	7.386,63	2091	7.409,58	250	7.187,28	65	7.415,02
veće od - 8.000,00	1204	8.989,33	1136	8.984,37	30	9.256,94	38	8.926,19
UKUPNO	1126386	2.146,96	633545	2.355,45	253482	1.916,99	239359	1.838,67

NAPOMENA: U svotu mirovine uključen je dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 79/07.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Urednica: Maja Kos

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel. 01/4925-531 fax: 01/4595-168

VODIČ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U OŽUJKU 2013.

U broju za veljaču 2013. godine obrađena je tema zdravstvenog osiguranja osoba starije životne dobi sa osvrtom na prava iz zdravstvene zaštite u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

U ovom broju za ožujak 2013. godine daje se nastavak na navedenu temu u vezi

-Obvezno zdravstveno osiguranje osoba starije životne dobi sa osvrtom na dopunsko zdravstveno osiguranje

Ostvarivanje prava na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna

Odredbama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju koje provodi HZZO utvrđeno je kojim osiguranim osobama se osigurava plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna i to su osobe:

- sa invaliditetom koje imaju 100% oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima, kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja, te tjelesno odnosno mentalno oštećenje ili psihička bolest zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi

- darivatelji dijelova ljudskog organizma u svrhu liječenja

- dobrovoljni davatelji krvi s više od 35 davanja (muškarci), odnosno s više od 25 davanja (žene)

- redoviti učenici i studenti stariji od 18 godina

- čiji prihod po članu obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini ne prelazi iznos utvrđen Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.

Pobliže odredbe glede ostvarivanja prava na plaćanje premije dopunskoga zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna utvrđene su općim aktom HZZO-a odnosno

Pravilnikom o postupku, uvjetima i načinu utvrđivanja prava na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna.

Kao osnovni uvjet za stjecanje statusa osiguranika dopunskog zdravstvenog osiguranja je da osoba ima utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i da je sa HZZO-om sklopila ugovor/policu o dopunskom zdravstvenom osiguranju.

Da bi se ostvarilo pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna osigurana osoba HZZO-a treba podnijeti nadležnoj ustrojbenoj jedinici HZZO-a (nadležnoj prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osigurane osobe) pisani zahtjev i to:

- potrebno je da prilože odgovarajuću dokumentaciju kojom to dokazuju:

I. invalidnost ili oštećenje organizma

1. osigurane osobe s invaliditetom koje imaju 100% oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima

2. osigurane osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te osobe s tjelesnim i mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolešću zbog kojih se ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi

1. za osigurane osobe sa invaliditetom, koje imaju 100% oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima pravo na plaćanje premije iz državnog proračuna utvrđuje se na osnovi službene evidencije HZZO-a o osiguranim osobama HZZO-a, odnosno na osnovi rješenja nadležnog tijela uprave kojim im je taj status priznat (Ministarstva branitelja, Ministarstva socijalne politike i mladih, drugog nadležnog ministarstva, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje).

status invalida utvrđen do određenog roka

Osigurane osobe kojima je rješenjem nadležnog tijela status invalida utvrđen do određenog roka, a ne trajno, pravo na plaćanje premije iz državnog proračuna mogu ostvariti samo do roka do kojeg im je priznat status invalida.

2. za osigurane osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te za osobe s tjelesnim i mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolešću zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi ostvaruju navedeno pravo na temelju službene evidencije

HZZO-a o osiguranim osobama HZZO-a ili na osnovi rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb kojim je utvrđeno takvo oštećenje, odnosno psihička bolest.

II. Osigurane osobe darivatelji dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna na temelju potvrde zdravstvene ustanove o darovanom dijelu ljudskog tijela u svrhu liječenja.

III. Osigurane osobe dobrovoljni davatelji krvi s više od 35 davanja (muškarci), odnosno s više od 25 davanja (žene) ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna na temelju potvrde Hrvatskog crvenog križa ili Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu o broju darivanja krvi.

IV. Osigurane osobe redoviti učenici i studenti stariji od 18 godina ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna na temelju potvrde nadležne obrazovne ustanove o redovnom školovanju, odnosno studiranju.

V. prihodovni cenzus

1. osigurane osobe čiji ukupan prihod po članu obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini iskazan po članu obitelji zajedničkog kućanstva (zajednica života, privređivanja i trošenja ostvarenih prihoda obitelji) mjesečno nije veći od 45,59% proračunske osnovice (1.516,32 kune) ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna na temelju slijedećih dokaza o:

1. visini plaće ostvarene kod poslodavca za rad u tuzemstvu i inozemstvu –potvrdom ovjerenom od poslodavca

2. visini mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj – potvrdom, odnosno podatkom iz evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, odnosno isplatitelja mirovinskog primanja

3. visini mirovine ostvarene u inozemstvu – potvrdom poslovne banke putem koje se mirovina isplaćuje, odnosno drugom ispravom kad se mirovina ne isplaćuje putem banke

4. visini:

- dohotka od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva - dobiti ostvarene od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva

- dohotka s osnove primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak

- dohotka od imovine i imovinskih prava

- dohotka od iznajmljivanja soba i postelja turistima od kojih se plaća porez na dohodak u paušalnom iznosu

- dohotka od dividenda i udjela u dobiti

- dohotka od povrata doprinosa plaćenih na dio osnovice koji prelazi iznos najviše godišnje osnovice za obračun doprinosa potvrdom, odnosno podatkom iz evidencije nadležne porezne uprave

5. visini naknade zbog nezaposlenosti – potvrdom, odnosno podatkom iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

6. visini novčanih prava ostvarenih prema propisima o socijalnoj skrbi – potvrdom, odnosno podatkom iz evidencije nadležnog centra za socijalnu skrb

7. visini drugih novčanih prava ostvarenih prema propisima o mirovinskom osiguranju, o doplatku za djecu, o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata – potvrdom, odnosno podatkom iz evidencije nadležnog tijela.

8. visini ostvarenih prihoda od naknada plaće, koja se isplaćuje na teret sredstava HZZO-a, odnosno koju HZZO isplaćuje na teret sredstava državnog proračuna, HZZO utvrđuje na osnovi svojih evidencija.

Visinu ostvarenih prihoda HZZO utvrđuje, u pravilu, po službenoj dužnosti, na osnovi podataka isplatioca novčanih prava, a u slučaju da ih HZZO ne može pribaviti rečene podatke, obvezna ih je pribaviti osigurana osoba.

Osigurana osoba obvezna je osobno pribaviti dokaze kojima dokazuje svoje bračno i rodbinsko stanje.

Članovima obitelji čiji se prihodi računavaju u ukupan prihod obitelji smatraju se bračni i izvanbračni supružnik, te ostali članovi obitelji iz članka 8. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (djeca , roditelji, unuci, braća, sestre, djed i bak), koji žive u zajedničkom kućanstvu, neovisno o tome jesu li zdravstveno osigurani kao članovi obitelji, sposobni za samostalan život i rad i imaju li sredstva za uzdržavanje.

Status člana obitelji osiguranika svaka osoba dokazuje iskaznicom zdravstveno osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja ako je osoba zdravstveno osigurana kao član obitelji u skladu s člankom 8. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Bračni ili izvanbračni supružnik, koji nije zdravstveno osiguran kao član obitelji status člana

obitelji dokazuje izvatkom iz matične knjige vjenčanih ne starijim od šest mjeseci, odnosno pisanom izjavom danom pod materijalnom i kaznenom odgovornošću da žive u izvanbračnoj zajednici, da niti jedno od njih nije u braku s trećom osobom, te da prebivaju na istoj adresi najmanje godinu dana.

Članovi obitelji koji status člana obitelji osiguranika ne mogu dokazati zdravstvenom iskaznicom dokazuju to pisanom izjavom o broju članova obitelji koji s osiguranikom žive na istoj adresi prebivališta, odnosno boravka, te rodnim listom ne starijim od šest mjeseci ili drugim odgovarajućim dokumentom na osnovi kojeg se može utvrditi srodstvo.

HZZO ima pravo zatražiti osiguranu osobu i druge dokaze koje smatra nužnim za utvrđivanje broja članova obitelji, te njihovih prihoda.

2. Osiguranik samac, koji nema članova obitelji čiji ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 58,31% proračunske godine (1.939,39 kuna).

Činjenicu da nema članove obitelji osiguranik samac dokazuje rodnim listom ne starijim od 6 mjeseci, sudskom odlukom o rastavi braka, smrtnim listom za bračnog supružnika, te drugim odgovarajućim dokumentom, kao i pisanom izjavom da nema drugih članova obitelji.

Osigurana osoba HZZO-a za koju je utvrđeno da ispunjava sve propisane uvjete za ostvarivanje prava na plaćanje premije iz državnog proračuna u skladu sa Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju i općim aktima HZZO-a to pravo ostvaruje osnovom sklopljene police o dopunskom zdravstvenom osiguranju za čiju se premiju sredstva osiguravaju u državnom proračunu.

Obveza obnove police

Napominjemo da pravo na premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna ovisi o uvjetu osnovom kojeg se to pravo ostvaruje odnosno da li je taj uvjet trajan ili ograničenog trajanja (invalidnost do određenog roka, upis u određenu školsku ili akademsku godinu, prihodovni cenzus koji je uvijek ograničen na godinu dana), te je u tom slučaju potrebno podnijeti novi zahtjev uz dokaz da se i dalje ostvaruje pravo na takav oblik dopunskog zdravstvenog osiguranja.

U slučaju da osigurana osoba ne ispunjava propisane uvjete za dopunsko zdravstveno osiguranje na teret sredstava državnog proračuna može se dopunski zdravstveno osigurati uz obvezu plaćanja premije dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Sklapanje dopunskog zdravstvenog osiguranja uz plaćanje premije

Osigurane osobe HZZO-a koje ne mogu ostvariti pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret sredstava državnog proračuna mogu se dopunski zdravstveno osigurati kod HZZO-a uz plaćanje premije za dopunsko zdravstveno osiguranje.

Sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju inicira se podnošenjem ponude za sklapanje ugovora u nadležnoj ustrojbenoj jedinici HZZO-a prema mjestu prebivališta odnosno boravka osigurane osobe HZZO-a.

Cijena police

Cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja iznosi:

1. 50,00 kuna mjesečno za osiguranika umirovljenika sa mirovinom nižom od 5.108,00 kuna
2. 80,00 kuna mjesečno za osiguranika umirovljenika sa mirovinom višom od 5.108,00 kuna
3. 80,00 kuna mjesečno za osiguranika sa plaćom ili dohotkom nižim od 5.108,00 kuna
4. 130,00 kuna mjesečno za osiguranika sa plaćom ili dohotkom višim od 5.108,00 kuna.

Cijena police za osiguranika obvezno zdravstveno osiguranog u statusu člana obitelji, te za sve druge osiguranike iznosi 80,00 kuna mjesečno, osim za osiguranike koji ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna kojima se cijena police utvrđuje sukladno planiranim sredstvima u državnom proračunu.

Dakle, osigurane osobe starije životne dobi mogu se osigurati uz cijenu police od 50,00 kuna pod uvjetom da su umirovljenici i da im visina mirovine ne prelazi iznos od 5.108,00 kuna.

Svi članovi obitelji osiguranika mogu se osigurati uz cijenu police od 80,00 kuna.

Uz cijenu police od 80,00 kuna mogu se osigurati i svi ostali osiguranici ako im plaća ili dohodak ne prelazi iznos od 5.108,00 kuna.

Gdje se osigurati na dopunsko zdravstveno osiguranje?

Ugovaranje dopunskog zdravstvenog osiguranja pri HZZO-u provodi se na sljedeće načine:

- pisanom ponudom za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju
- elektroničkom poštom popunjavanjem obrasca ponude u elektroničkom obliku (e-ponuda)
- neposrednim zasnivanjem ugovornog odnosa u ustrojbenim jedinicama HZZO-a i to na mjestima na kojima se radi sa strankama, dakle na šalterskim službama označenim sa natpisom "Dopunsko zdravstveno osiguranje",
- putem tvrtke ili privatnika kod kojeg je osigurana osoba HZZO-a zaposlena, osiguravanjem većeg broja osiguranika i slično.

Ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju može se sklopiti putem pisane ponude za sklapanje ugovora koju je potrebno dostaviti ustrojbenoj jedinici HZZO-a osobno ili poštom.

Ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju može se sklopiti i on-line podnošenjem e-ponude. Međutim, ugovor / policu osnovom e-ponude mogu sklopiti samo osobe koje posjeduju napredni elektronički potpis.

Ugovor o dopunskom zdravstvenom osiguranju može se sklopiti neposredno na šalterskim službama HZZO-a uz dokaz identiteta osobnom iskaznicom i/ili iskaznicom osigurane osobe (iskaznicom obveznog zdravstvenog osiguranja) radi provjere valjanosti statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, jer je to preduvjet za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju.

Potrebne podatke za sklapanje ugovora o dopunskom zdravstvenom osiguranju može se dati pisano na posebnom obrascu ili usmeno službeniku HZZO-a uz obvezno potpisivanje ponude.

Četvrti način zasnivanja ugovornog odnosa i dobivanja police dopunskog zdravstvenog osiguranja jest da poslodavac sa HZZO-om sklopi ugovor o poslovnoj suradnji u dopunskom zdravstvenom osiguranju, čime se obvezuje da će plaćati premiju dopunskog zdravstvenog osiguranja ili da će premiju obustavljati od netto plaće zaposlenika.

Osnovom dobivenih podataka HZZO-a poštom šalje iskaznicu i policu dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Iznimno može se zatražiti da se polica izda odmah na šalterskim službama HZZO-a.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje – Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl.iur.,
Veronika Laušin, dr.med.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja
0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja
0800 7989

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl.iur.
Veronika Laušin, dr.med.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja
0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja
0800 7989

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
želi svim umirovljenicima sretan Uskrs

prim. Siniša Varga, dr.med.dent
Ravnatelj Hrvatskog zavoda za
zdravstveno osiguranje

DONJI MIHOLJAC:

Priznanja zaslužnima

Podružnica Donji Miholjac održala je 22. veljače 2013. svečanu sjednicu povodom 15. obljetnice osnutka SUH-a u tom gradu. Uz brojne članove SUH-a - članove Predsjedništva i Nadzornog odbora te voditelje programa Podružnice, sjednici su prisustvovali gradonačelnik Donjeg Miholjca Stjepan Viduka, potpredsjednik SUH-a i predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Osječko-baranjske županije Mato Obradović, članica Glavnog odbora SUH-a Mira Rađenović, predstavnik Gradske organizacije Crvenog križa Ivan Petriševac i predstavnici medija.

Predsjednica Podružnice Mira Kosić evocirala je najvažnije događaje iz dugogodišnjeg rada, podsjetivši prije svega kako je Podružnica SUH-a Donji Miholjac osnovana 8. kolovoza 1997. godine. Na osnivačkoj skupštini za predsjednika je tada izabran Mladen Čipić, utemeljitelj Podružnice. Predsjed-

nica Kosić je napomenula kako kroz prvih sedam godina Podružnica nije imala vlastiti prostor, a danas, iako ga ima, još uvijek nije adekvatan, pa je Grad obećao uskoro riješiti taj problem.

Mato Obradović je podijelio priznanja u povodu 20. obljetnice osnutka SUH-a i to za osobit doprinos u aktivnostima SUH-a u borbi za prava umirovljenika, povelju utemeljitelju Mladenu Čipiću posthumno, zahvalnicu gradonačelniku Stjepanu Viduki, te spomenice za 15 godina predanog rada u SUH-u: Miri Kosić, Anđelki Lindes, Anici Podgorac i Anđelki Popić, kao i desecima drugih aktivista, zaslužnih za predan rad i postizanje zapaženih rezultata u promicanju i zaštiti prava hrvatskih umirovljenika. Devetnaest sponzora i donatora dobilo je posebne zahvalnice zbog potpore SUH-u Donji Miholjac.

Nakon službenog dijela sjednice svečanost je nastavljena druženjem, uz skromni domjenak, glazbu i ples. Veselo raspoloženje trajalo satima.

Đenka Kopic

UMAG:

Uskoro Ogranak SUH-a Istraturista

Uz potporu Istraturista, Podružnica Umag Sindikata umirovljenika Hrvatske u travnju će biti bogatija za Ogranak SUH-a Istraturista. Kako bi se prigodno proslavila inicijativa za osnivanje ogranka, 6. ožujka je održano svečano druženje umirovljenika i predstavnika Istraturista u hotelu Sol Garden Istra koje je okupilo više od 300 gostiju, ne samo umirovljenika kompanije, nego i članova Podružnice Umag.

Osnivanje ogranka motivirano je činjenicom kako umirovljenici Istraturista čine značajnu skupinu, a cilj je osmišljavanje i realizacija programa i aktivnosti radi ostvarenja boljeg statusa samih umirovljenika. Anton Pertot, predsjednik Podružnice Umag naglasio je kako im je izuzetno drago što dobivaju prvi ogranak u Umagu. Ogra-

nak umirovljenika Istraturista provodit će samostalne i unutar podružnice definirane aktivnosti te će pritom blisko surađivati s Istraturistom na osmišljavanju i provođenju posebnih programa i akcija, a kompanija će u tu svrhu pružati kontinuiranu potporu.

„O značaju Istraturista kao kompanije ne treba mnogo govoriti, ali ćemo zato u budućnosti puno više pričati o umirovljenicima kompanije. Želja nam je da naši umirovljenici kroz razne aktivnosti aktivnije ostvare svoj umirovljenički status. Koliko je to i njima važno, govori i potpora inicijativi koja je već došla od njih 70-ak“, naglasila je Arlen Brozić, direktorica korporativnih poslova Istraturista.

Osnivačka skupština Ogranka predviđena je za travanj kada će se birati predsjedništvo i usvojiti Pravilnik o radu, dok su predpristupnice mogle biti ispunjene i potpisane već i na svečanoj večeri. U ime umirovljenika Istraturista kratkom riječju zahvale inicijativu je podržao Fulvio Titonel. Nakon službenog dijela, umirovljenici su se zabavljali uz večeru, glazbeni program Goran Griff Banda i tombolu.

ISTARSKE TOPLICE

Umirovljenici jeftinije

Ugovor o poslovnoj suradnji između Sindikata umirovljenika Hrvatske i Lječilišta Istarske toplice 26. veljače su potpisali potpredsjednik SUH-a Vladimir Buršić i ravnatelj Lječilišta Vedran Velenik. Toplice će svoje usluge članovima SUH-a pružati pod povoljnijim uvjetima. Na puni pansion organizirane grupe dobivat će od 35 do 50 posto popusta po osobi, ovisno o terminu boravka i veličini grupe. Umirovljenici mogu koristiti i uputnice HZZO-a za terapiju, 10 posto popusta na usluge u Centru ljepote i 50 posto popusta na ulazak u wellness/spa zonu (bazen, saune i fitness).

- SUH već surađuje s nekoliko toplica, tako će njegovi članovi moći odabrati u koje će otići, ovisno o tegobama, i to po povoljnijim cijenama koje su umirovljenicima itekako potrebne jer, nažalost, mirovine su vrlo male.

Osnovni problem SUH-a je što su zbog ekonomske krize slabi izgledi za bolji standard umirovljeničke populacije, a niti politička situacija nije bolja za umirovljenike, jer se uvijek najslabije - gazi. - naglasio je

Vladimir Buršić. Ravnatelj Lječilišta Vedran Velenik naglasio je kako je potpisivanje sporazuma samo formaliziranje dosadašnje uspješne suradnje koja će se sada proširiti na sve podružnice SUH-a diljem Hrvatske.

Ugovor je potpisan nakon prilično dugog i detaljnog pregovaranja, a javno potpisivanje upriličeno je u nazočnosti predstavnika medija i članova Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije. Naime, istoga dana u Istarskim toplicama održana je i sjednica Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije, zajedno sa članovima Organizacijskog odbora IV. Sportskih igara članova SUH-a Istarske županije. Uz Izvještaj o radu i financijski izvještaj za 2012. godinu, te plan rada i financijski plan za 2013. raspravljalo se i o sportskim igrama koje će se održati 10. listopada u Novigradu.

Na dnevnom redu je bila i rasprava o suradnji sa SPI CGIL iz regije Friuli Venezia Giulia i Veneto. U ovoj godini, u svibnju predviđa se održavanje seminara članova bratimljenih podružnica/lega na temu organizacijskih problema, problema oko učlanjivanja i podjele knjižica i druge problematike. U tom dijelu sjednice pridružio se i koordinator za inozemna pitanja iz SPI regije FVG Luciano del Rosso. Na tom planu, također se predviđa potpisivanje ugovora o bratimljenju između SUH-a Ogranak Vodnjan i SPI Lega Castelfranco provincija Teviso iz regije Veneto. Raspravljalo se i o potrebnim aktivnostima oko plaćanja članarine obustavom na mirovini, zatim o mogućnostima registracije podružnica odnosno županijskog povjereništva kao udruga, o aktivnom uključivanju članova SUH-a u lokalnim izborima, uputama o financijskom poslovanju i drugom. Burno, odlučno i borbeno. Kao i uvijek. (V.B.)

MEĐUNARODNI DAN ŽENA

MEDULIN:

Festival boja i ljepote

Danas kad nam je povratak prirodi, od koje svi potječemo, potreban više nego ikad, okrećemo se onim malim stvarima koje čine život lijepim kao što je jedan sajam cvijeća - festival boja i ljepote. Tako su Medulinke povodom Međunarodnog dana žena odlučile otići na Sajem cvijeća u Pordenone, koji je prilagođen profesionalnim i amaterskim vrtlarima i nudi prekrasnu atrakciju za sve ljubitelje vrtnog, sobnog cvijeća i voćaka. Inovativne ideje koje smo vidjeli na tom sajmu dugo će ostati u našem sjećanju, jer svojom čarolijom boja tjeraju na zaborav svakodnevnih briga, kuhanja, čišćenja, neimaštine i uobičajenih problema. Bila je to još jedna prilika za iznimnu spoznaju kako su najvrednije stvari u nama i svuda oko nas. Te male stvari zapravo čine život, stoga smo istinski uživale gledajući ukusno uređeno i izloženo tropsko cvijeće i voćke.

Usput smo se mi s malim mirovinama opskrbili tjesteninom, sirom, praškom, uskršnjim jajima i u večernjim satima s veseljem stigli svojim kućama. Bio je kišni dan, ali nismo bile umorne; bile smo zadovoljne jer smo Dan žena provele kako smo upravo htjele. Taj dan žene slave preko sto godina, pa se i danas zahvaljujemo Clari Zetkin i Rosi Luxemburg što je jedan dan u godini posvećen ženama. Prema statistikama, u našoj zemlji nas ima 52 posto. Kako god ga obilježavali, taj dan ima smisla.

(Verica Vidmar)

SPLIT:

Fešta za 180 žena

U povodu obilježavanja Dana žena splitska podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske organizirala je proslavu koja se održala u restoranu "Bolero". Nastupao je umirovljenički zbor "Prosvjeta", pod vodstvom profesorice Olgice Barbir. Uz organiziranu svečanu večeru i bogatu lutriju plesalo se i zabavljalo do kasno u noć.

Našim članicama pridružile su se i umirovljenice s području grada Splita. Tako se čak 180 žena prisjetilo svih žena sudionica ženskih pokreta širom svijeta. Tanki umirovljenički džep bi teško pokrio takvu prigodu, ali su pomogli sponzori - salon uljepšavanja "Gorica", agencija "Vagari", modni salon "Mak" te autopraonica "Bačvice". Događaj je medijski pokrивao "Radio Split".

(Asja Tomin)

OBNOVLJENA PODRUŽNICA

Požega dobila Sindikat umirovljenika

- Uključit ćemo se u društveni život grada, te surađivati s drugim udrugama ponajprije Maticom umirovljenika, radi stvaranja uvjeta za bolji život naših članova, rekla je Mirjana Novaković, kad je na obnoviteljskoj skupštini 25. veljače u Požegi, u nazočnosti osamdesetak članova, izabrana za predsjednicu podružnice, te ujedno i za predsjednicu Županijskog povjereništva SUH-a Požeško-slavonske županije. Njezina je zamjenica Vera Ninković, a Željko Prašnjak je tajnik SUH Požega. Ispred Središnjice SUH-a skupštini je prisustvovao zamjenik predsjednice Milan Tomičić, a prisutne je pozdravio i požeški gradonačelnik Zdravko Ronko.

- Danas djelujemo u jednom vrlo teškom, turbulentnom vremenu, posebice za nas umirovljenike. Situacija je izuzetno teška. U ovom trenutku u Hrvatskoj ima 1.217.404 umirovljenika. Naš sindikat svakodnevno vodi borbu za poboljšanje prava umirovljenika i u tome će požeški članovi imati našu punu podršku. - naglasio je Tomičić. Sindikaliste je pozdravio i Zvonko Čorak, predsjednik Matice umirovljenika Požeško-slavonske županije, naglašavajući kako će se zajedničkim radom postići više.

Na obnoviteljskoj je skupštini požeške podružnice Sindikata

umirovljenika Hrvatske izabrano i sedmeročlano predsjedništvo, a usvojene su i osnovne smjernice rada. Sindikat umirovljenika Hrvatske - Podružnica Požega već duže vrijeme nije bila aktivna, što se pravdalo nezainteresiranošću umirovljenika, neodazivanjem članstva, nemogućnošću utjecanja na zbivanja koja tište umirovljenike, nemoć da se sindikat uključi u procese odlučivanja u tijelima lokalne vlasti, nedostatak prostora za rad i okupljanje većeg broja umirovljenika, te na kraju nemogućnost ispunjenja programa rada iz svih ovih navedenih razloga, a najviše zbog nedostatka potrebnih sredstava. Obnoviteljskom skupštinom, s Mirjanom Novaković na čelu, SUH i požeški umirovljenici dobili su odlučnu koordinaticu, koja je u dogovoru sa Središnjicom već predložila rješenje prostora za rad (u posjedu SSSH).

- U Požegi je više od 7500 umirovljenika, a najviše je onih s najnižim ili tek minimalnim mirovinama. Sve su to umirovljenici naših nekadašnjih vrlo uspješnih i nadaleko poznatih firmi. Umirovljenici, ponosni na svoj minuli staž i na sve ono što su stvarali i što su ostavili iza sebe, osjećaju se frustriranim zbog današnjeg stanja devastirane privrede, ugaslih brendova, sve manjeg broja radnih mjesta - gdje se za svako upražnjeno vodi borba molbama protiv nepotizma i mita; dakle, sa sve manje radnih mjesta koja mogu doprinositi i nama umirovljenicima osiguravati mirovine. Političke stranke, sve redom, osim jedne do dvije one umirovljeničke, uopće ne pokazuju nikakav interes za umirovljenike kao svoje sugrađane, osim same gradske vlasti koja ipak zna da treba pomoći, i to čini. Sindikat je taj koji mora okupiti umirovljeničke glave na okup s ciljem borbe za bolji standard umirovljenika i njihovu životnu sigurnost. - zaključila je nova umirovljenička „županica“ iz Požege.

DUBROVNIK:

Povelje suradnje prijateljima SUH-a

Prigodom dvadesete obljetnice osnutka i djelovanja Sindikata umirovljenika Hrvatske, na svečanoj sjednici Predsjedništva dubrovačke Podružnice SUH-a, koja je održana u hotelu „Lero“ dana 28. veljače 2013. godine, u znak priznanja za osobit doprinos, pomoć i suradnju, Ivo Sršen, predsjednik Podružnice Dubrovnik i predsjednik Županijskog povjereništva za Dubrovačko-neretvansku županiju, uručio je povelje počasnim članovima Podružnice SUH-a Dubrovnik i to: dipl. ing. Vinku Bašiću, mr. sc.

Stipi Gabriću Jambu, kap. Anti Jerkoviću, dipl. ing. Niku Kapetaniću i Hazizu Sufaju.

POVLASTICE ZA ČLANOVE SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

A) Ljekarne

1. **Ljekarne Arbanas, Zagreb, Korčulanska 2, OIB 99753377512**
10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)
2. **"Ljekarne Zagrebačke županije", Velika Gorica, M. Magdalenića 1, 01/6251811 -**
10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)
3. **"Zdravstvena ustanova Ljekarne Medikor":** Sesvete, Zagrebačka 6, 01/2059925 i Trg Lovre Matačića 8, 01/2002147. Drogerije: "Prodavaonica zdravlja", Zagreb, Praška 10, 01/4827254 i "Medikor", Zagreb, Nova cesta 52, 01/3689666.
10% popusta na proizvode "OMRON" (tlakomjeri, inhalatori, termometri, E4 tens itd.), "BEURER" (masažeri, grijaići pokrivači, vage itd.), "NATURES' PLUS" (spiruteini, vitamini, biljni pripravci itd.) i "Flavin 7", a na sav ostali šareni asortiman (OTC) 5 %.
4. **Ljekarne Filipović, Zagreb, Radnička cesta 59 A, 01/618 7729; Jaruščica 11-Lanište 01/614 0595; 44235 Mošćenica 044/733697 -**
10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)
5. **Zdravstvena ustanova Ljekarne Tripolski, Osijek, J.J. Strossmayera 14, 031/207808**
10% popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)

B) Centri za liječenje i zdravstvenu rehabilitaciju

1. **ZTC Banja Vručica, Teslić, Bosna i Hercegovina, tel. 378/53410030**
10% popusta na usluge uz mogućnost obročne otplate na kardiovaskularni i reumatološki program usluge, te 50 % popusta na cijenu ručka (5 eura).
2. **Krapinske toplice, Antuna Mihanovića 2, tel. 049/202202**
4917 Krapinske Toplice,
OIB 85330162257 - KRASS HOTEL
049/232322
a) **Za skupne korisnike 15% popusta od utvrđene cijene smještaja**

b) **Za pojedinačne korisnike 10% popusta** na utvrđene smještaja

3. **Bizovačke toplice d.d. Bizovac, Sunčana 39, OIB 63800988103, tel.031/685100**
popust na cijene smještaja u hotelu "Termia" sa dvije zvjezdice, tako da puni pansion u jednokrevetnoj sobi iznosi 250,50 kn, a u dvokrevetnoj sobi 225,50 kn. U **hotelu "Toplice"** s jednom zvjezdicom smještaj u jednokrevetnoj sobi iznosi 168,00 kn, a u dvokrevetnoj sobi 145,00 kn.
4. **Terme Tuhelj d.o.o, Tuheljske Toplice, Ljudevita Gaja 4, tel. 049/203754**
a) Za grupne korisnike (najmanje 25 osoba) bazeni i ručak 77,00 kn radnim danom i 85,00 vikendom
b) Za pojedinačne korisnike 15% popusta na cijene smještaja dužeg od 2 dana, te 20 % popusta na cijene uporabe bazena
5. **Stubičke toplice, Hemerson d.o.o.** Gupčeva zvijezda 3 - Hotel Matija Gubec, Stubičke Toplice, V. Šipeka 31, tel. 049/282403
popust na smještaj na bazi polupansiona i pansiona - tako da cijena iznosi:
- boravak na bazi polupansiona po cijeni 220,00 kn po osobi i dnevno
- boravak na bazi punog pansiona po cijeni 240,00 kn po osobi i dnevno
6. **LJEČILIŠTE ISTARSKÉ TOPLICE, Sv. Stjepana 60, 52427 Livade**
Organizirana grupa članova SUH-a u hotelu Mirna u dvokrevetnim sobama tipa *standard* ima ugovorene posebne cijene, ovisno o veličini grupe i terminu; **50% popust na wellness zonu itd.**
7. **Poliklinika Medikol, Zagreb Voćarska 106, tel. 01/4594772, fax 01/4594717**
Sistematski pregledi za muškarce po 1.000 kn, a za žene po 1.600 kn. Popusti za članove SUH-a i članove njihovih obitelji: 30% popusta na cijene dijagnostike i pregleda iz stalne djelatnosti, a 10% popusta na cijene dijagnostike i pregleda iz konzi-

lijarnih usluga i laboratorijske dijagnostike iz stalne djelatnosti.

8. **SimBex d.o.o., Andrije Hebranga 10, 10000 Zagreb**
besplatna predavanja i besplatna mjerenja po dogovorenom rasporedu
10% popusta na kompletan prodajni asortiman proizvoda i usluga
9. **Vita Perfectus d.o.o., 10040 Zagreb, Tržna 1a**
medicinski pripravnici i ortopedska pomagala - popust
10. **Optika Argus, Poljička 1, 10000 Zagreb, OIB 66380610211**
12% popusta na kupnju robe i usluga iz asortimana tvrtke i pružanje stručnih usluga + 3,5% na gotovinsko plaćanje
11. **Optika Visus, d.o.o., Osijek, Stjepana Radića 10, tel. 031/213470, OIB 98892286877**
30% rabata na kupnju višejakosnih (progresivnih, bifokalnih, dioptrijskih) naočala
20% rabata od ukupne vrijednosti za kupovinu svih jednojakosnih dioptrijskih naočala

C) Proizvodnja i distribucija poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i živežnih namirnica

1. **NAMA d.d. u stečaju, Zagreb (Ilica i Kvaternikov trg)**
tel. 01/4803111, 2382111
popust 5% na ukupnu vrijednost kupljene robe uvjetovan gotovinskim plaćanjem u punom iznosu
2. **Perutnina Ptuj, Pipo d.o.o. Čakovec, Rudolfa Steinera 7; 040/372839**
10% popusta na kupnju proizvoda uvjetovanog gotovinskim plaćanjem

D) Odmor i rekreacija

1. **Željezničko ugostiteljstvo d.o.o. Zagreb, 01/6695425 - popusti za članove SUH-a:** u hotelu "Dora" Zagreb **30%** (01/6311900), u hotelu "Porin" Zagreb **50%** (01/6689300), u hotelu "Mursa".

Osijek **35%** (031/224900) i u preno-
ćištu "Željezničar" Split **30%**
(021/401200).

- Smolčić ugostiteljstvo, Čepin**,
Psunjska 39, 031/297742, OIB
66132297063. **10% popusta na**
sveukupnu ponudu hrane u bis-
trou "Vesna" i u restoranu "Mil-
lenium". Mjesečna pretplata na
topli obrok 27,00 kn uz besplat-
nu dostavu.
- Hoteli Jadran d.d. 51260 Crikve-**
nica, Bana Jelačića 16.
051/241970; 051/455560
10% popusta na grupe od 25 i
više osoba

E) Razne uslužne i druge djelatnosti

- Autoprijevoz Čazmatrans - Nova**
d.o.o, Čazma, Milana Novačića 10
OIB 04767584912
30% popusta na redovitim linija-
ma na relaciji Dugo Selo - Vrbovec
- Zagreb, te povoljnosti za jednod-
nevne izlete
- Slavonija Bus, Prnjavor**, Novi Grad 24a
50% autobusne karte na redovitoj lo-
kalnoj liniji SlavonSKI Brod-Šamac
- Vrbovec Express, 10347 Rakovec**,
vl. Stjepan Brezički OIB 89291281562,
mob. 098/994
10% popusta na grupu od 45-51 put-
nika, a za 28 putnika - 5%
- Euroherc osiguranje d.d. Zagreb**,
Ulica grada Vukovara 282, tel.
01/6004230, OIB 22694857747
15% popusta na kasko-osigu-
ranje, 30% popusta na osigu-
ranje imovine i besplatni preven-
tivni tehnički pregled vozila
- K.M.S. PVC i ALU Stolarija d.o.o.**
Breznica, Breznica 82,
tel. 01/2063501, Fax. 01/2063502
popusti za članove SUH-a: radovi
u vrijednosti do 15.000 kn 5%
popusta; radovi u vrijednosti od
15.000 do 30.000 kn 10% popus-
ta; radovi u vrijednosti većoj od
30.000 kn 15% popusta
- Vodoinstalaterski servis "Pipa",**
Zagreb, Jačkovina 101, 1/3453125,
091/2477099, 098/247709
20% popusta na gotovinsko pla-
ćanje usluga i 10% popusta na
kartično plaćanje usluga
- Croatia Records, Zagreb**, Makar-

ska 3, tel. 01/2900866,
OIB 45495790992

25% rabata na ukupnu vrijed-
nost kupljene robe

- Hrvatska riznica, umjetnička ga-**
lerija Panton, Zagreb, Ilica 14, tel.
01/4833052, OIB 49565449444
10% popusta na cjelokupni um-
jetnički asortiman
- KIKA namještaj d.o.o. Zagreb**, V.
Škorpika, te. 01/5499201
10% popusta na cjelokupni asor-
timan koji se ne nalazi na akcij-
skim prodajama
- Elektroinstalacije FIMD**
d.o.o., Zagreb, 099/5549211,
099/8001600
10% popusta na sve usluge
- VEKA-ING d.o.o. Zagreb**, Branimi-
rova 189, 01/2342525
5% popusta na cijenu i servisira-
nje klima-uređaja
- "Pivnica Medvedgrad"**, Zagreb, 3
lokacije: Ilica 49, tel. 4846 922;
"Pivnica Medvedgrad", Adžijina 16,
tel. 3646 546; i "Pivnica Mali Me-
do" Tkalčićeva 36, tel. 4929 613
10% popusta za članove SUH-a
na kompletnu ponudu
- Guma centar, Zagreb**, Gospodar-
ska 70, 01/3464660, 01/3435975 -
prodaja nizozemskih auto-guma
"Verdestein"
popust od 15% za kartično i 20%
za gotovinsko plaćanje uz bes-
platnu montažu ibalansiranje
- Mikronis, Zagreb, Nova cesta**
166, 01/3033102, 091/4244090
5% popusta pri gotovinskom
plaćanju na cjelokupni asortiman
kompjutorske i druge opreme
- EP Systems (prodaja i servis kom-**
pjutorske opreme)
Zagreb, Perjavica 14,
g. Marko Golik, 091/9211433
20% popusta na gotovinsko pla-
ćanje svih servisnih usluga
- Odvjetnički ured Ljiljana Sinano-**
vić, 52440 Poreč, Nikole Tesle 8/1,
tel/fax: 052/451232, 098/9385977
25% popusta na cijene usluga
- Hrvatska udruga za mirenje**, OIB:
85293920018, Zagreb, Teslina 1,
01/4811283

5% popusta na cijene usluga svih
licenciranih izmiritelja, članova ove
udruge, kao i na cijene pohađanja
svih stručnih tečajeva u organizaciji
ove udruge

- Staklarska radiona Milić, Zagreb**,
Stenjevec trg 3, 01/3734460
10% popusta
 - Kino Europa, Zagreb**, Varšavska 3,
01/4872888
40% popusta na cijene ulaznica
za sve redovite projekcije
 - "Novi list", Rijeka**, 051/650043,
099/2102280
10% povoljnije cijene u odnosu
na cijene za ostale pretplatnike i
besplatna dostava
 - Mjesečnik Srpskog narodnog vi-**
jeća "Novosti", Zagreb,
01/4886365
20% popusta na cijene godišnje
pretplate
 - Politički tjednik "Aktual", Zagreb**,
tel. 01/8892555
10% dodatni popust za članove
SUH-a (ukupno, npr. 40% godiš-
nje) i besplatna dostava
 - Dnevne poslovne novine "Busi-**
ness.hr", Zagreb, 01/8892560 -
20% popust
 - "Glas Istre", Pula - 10% povoljni-**
je cijene u odnosu na ostale pret-
platnike. Novine se svakodnevno
podizhu na kiosku, a oni koji se opre-
dijele za dobivanje novina poštom,
primjerke od subote i nedjelje dobi-
vat će ponedjeljkom. Prijave članova
SUH-a zaprima: Lučo Pavletić,
052/211006 (ured), 091/7241740.
 - Nogometni klub Inter Zaprešić**, V.
Novaka bb, tel. 01/4001100
50 besplatnih ulaznica za članove
SUH-a na svakoj službenoj utakmici
 - Nogometni klub Lokomotiva, Za-**
greb, tel. 01/2386132
godišnja ulaznica za 50 kn
- NAPOMENA:** Članice i članovi SUH-a
na prodajnim mjestima i u usluž-
nim radionicama navedenih pos-
lovnih partnera obvezni su pred-
očiti uredno ovjerenu člansku is-
kaznicu SUH-a (kao dokaz član-
stva i pravodobno podmirene
članarine) te osobnu iskaznicu.

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

PITANJE: Hoću li izgubiti mirovinu?

Imam 62 godine i obiteljsku mirovinu iza pokojnog supruga. Nismo imali djece. Prije godinu dana sam upoznala novog prijatelja, a prije par mjeseci smo počeli živjeti zajedno kod mene. Susjeda mi je rekla da ću izgubiti mirovinu iza supruga, zato što živim s drugim čovjekom. Ja imam samo 9 godina radnog staža na svoje ime. Mogu li dobiti svoju mirovinu?

G.R., Sisak

ODGOVOR: Zbog zasnivanja izvanbračne zajednice nećete izgubiti obiteljsku mirovinu koju ste stekli nakon smrti supruga, zato jer imate više od 50 godina. Obzirom da imate samo 9 godina staža, ne možete ostvariti pravo na vlastitu mirovinu.

PITANJE: Bolja mirovina

U obiteljskoj sam mirovini iza pokojnog prvog supruga. Živim 4 godine u izvanbračnoj zajednici. Sad se moj izvanbračni suprug razbolio i zanima me da li mogu naslijediti od njega obiteljsku mirovinu (jer je njegova mirovina veća)?

Marica ž., Split

ODGOVOR: Nakon što se u izvanparničnom postupku utvrdi postojanje izvanbračne zajednice, moći ćete ostvariti obiteljsku mirovinu nakon smrti izvanbračnog partnera, naravno ukoliko je povoljnija od obiteljske mirovine koju sada imate.

PITANJE: Tko iza koga?

U invalidskoj sam mirovini već deset godina, a 12 godina živim u izvanbračnoj zajednici sa zaposlenim, nešto mlađim čovjekom. O tome postoji zajednička izjava koju smo ovjerali kod bilježnika. Zanima me da li on ima pravo na moju mirovinu iza moje smrti kao i imam li ja pravo na obiteljsku mirovinu iza nje-

gove moguće smrti? On inače ima dvije žene i troje djece iz prethodnih veza.

Ivana, Zagreb.

ODGOVOR: Dobro ste učinili kad ste kod javnog bilježnika ovjerali zajedničku izjavu o postojanju izvanbračne zajednice koja će služiti kao dokaz u izvanparničnom postupku. Nakon što se utvrdi postojanje izvanbračne zajednice, imate pravo na obiteljsku mirovinu nakon njegove smrti. Međutim, obzirom da on ima troje djece iz prijašnjih veza morate računati s time da ćete obiteljsku mirovinu dijeliti sa njegovom djecom. Izvanbračni parter će steći pravo na obiteljsku mirovinu nakon Vaše smrti, ako je navršio 50 godina života u času Vaše smrti ili 45 godina, s time da nakon navršenih 50 godina može realizirati pravo na obiteljsku mirovinu.

PITANJE: Pravo razvedene supruge

Dvadeset godina sam živjela u braku i imam punoljetnu kćer koja završava srednju školu. Imam samo tri godine radnog staža od prije braka, jer moj suprug nije želio da radim. Razveli smo se prije dvije godine i on je uredno plaćao alimentaciju i to dovoljno visoku da smo i kćer i ja mogle preživjeti u stanu koji je ostavio na moje ime.

Sada je bivši suprug naglo umro, pa me zanima da li samo kćer ima pravo na mirovinu iza njega ili imam i ja pravo na obiteljsku mirovinu?

Maja Š., Rijeka

ODGOVOR: Pravo na obiteljsku mirovinu nakon smrti bivšeg supruga ima samo Vaša kćerka, a i druge osobe ako je Vaš muž nakon razvoda zasnovao drugu bračnu zajednicu (bračni drug i djeca iz drugog braka). Međutim, u slučaju da Vam je tijekom brakorazvodne parnice dodijeljeno pravo na uzdržavanje, a vrijedilo je u trenutku njegove smrti, onda imate i pravo na srazmjeran dio obiteljske mirovine.

PITANJE: Izvanbračni partneri

Moj izvanbračni partner i ja se nismo vjenčali, jer su njegove kćerke bile protiv toga. Tako smo formalno živjeli svatko na svojoj adresi, a zapravo je on živio kod mene zadnjih 8 godina, osim što je odlazio povremeno u svoj stan zaliti cvijeće ili uzeti neke stvari. On ima visoku mirovinu, a i ja imam svoju mirovinu iz rada, ali je vrlo niska. Moj se partner sada brine kako ću živjeti kad on umre (ima dijagnosticiranu ozbiljnu bolest), jer sada i on pridonosi mjesečnim troškovima. Vjenčanje zbog njegovih kćerki ne dolazi u obzir. Ima li kakav drugi način da steknem pravo na njegovu mirovinu?

Danica B., Čakovec

ODGOVOR: Bez obzira na stav kćerki izvanbračnog partnera, preporučam Vam da se vjenčate sa svojim izvanbračnim partnerom. Uostalom, vjenčanje ne mora biti javno. Inače, za slučaj smrti izvanbračnog partnera stječete pravo na obiteljsku mirovinu ako u izvanparničnom postupku dokažete postojanje vanbračne zajednice, pa Vam stoga preporučam da kod javnog bilježnika date zajedničku izjavu o postojanju izvanbračne zajednice, što će Vam pružiti osjećaj sigurnosti i mira.

PITANJE: Dobitak na sreću

Iako smo u još važećem braku, supruga i ja ne kontaktiramo već niz godina. Nedavno sam čuo od zajedničkih prijatelja da je moja supruga dobila vrlo visok dobitak na igrama na sreću. Zanima me da li kao zakoniti suprug imam pravo na dio tog dobitka.

M.R., Dubrovnik

ODGOVOR: Obzirom da ste još uvijek u važećem braku sa Vašom suprugom, primjenom odredbe članka 252. Obiteljskog zakona pripada Vam pola dobitka obzirom da se dobitak na sreću smatra bračnom stečevinom. Naravno, ako pitanje međusobnih odnosa niste drukčije riješili bračnim ili predbračnim ugovorom.

PTSP umirovljenika - masovna pojava!

U posljednja dva tjedna (koliko je prošlo od TV emisije u kojoj je pravnik Sindikata umirovljenika Hrvatske govorio upravo o ovrhama) u naše savjetovališta dolazi sve više umirovljenika. Mnogi odlaze i na razgovor k našoj psihologinji. Pravnik često može samo zaključiti kako su rokovi za žalbe ili za nagodbe već prošli, ali jedini spas je, na inicijativu našeg Sindikata i drugih umirovljeničkih udruga, konačno prihvaćeno rješenje po kojemu se može ovršiti samo jedna trećina mirovine. Tako će ovim ljudima ubuduće ostajati dvije trećine mirovine za preživljavanje, čime su mnogi zadovoljni!

Došla je jedna umirovljenica koja je, ne svojom krivnjom, pred oduzimanjem stana u kojem je prije živjela s kćerkom. Zbog povjerenja pristala da kćerka (50 godina, zaposlena, s dobrim primanjima) podigne hipotekarni kredit, jer je željela osnovati svoju obitelj i kupiti stan. No, kćerka nije mogla vraćati kredit, a nju uopće nije obavještavala o opomenama koje su redovito stizale već nekoliko godina. I onda je došla ovrha i prinudna selidba. Njezina prva reakcija je bila da će se „baciti s terase zgrade jer ne može podnijeti tu sramotu“. Nakon što joj je nećak ponudio privremeni smještaj, „bolje je razmislila i odlučila ne napraviti glupost“. Sada dolazi redovno na razgovore i realno je prihvatila dogovoreno rješenje. U suradnji s Centrom za socijalnu skrb dogovorili smo da pomognu ubrzati odlazak u dom, jer već ima molbu tri godine, a i s obzirom na godine (83!) vjeruje kako će uskoro dobiti pravi smještaj. Mogli bismo misliti da je ona ipak pogriješila, ili reći kako je bila lakovjerna te si je sama kriva; da je trebala prije provjeriti u što se upušta, da se sada sjetila tražiti pomoć i slično. Istina je da je žena kao i stotine drugih majki htjela nabolje, a ljubav prema kćeri je „zamaglila“ stvarnu, oprezniiju odluku.

Druga gospođa, invalid, stara 57 godina, u invalidskoj mirovini, dolazi tri dana zaredom, jer je dobila ovrhu zbog duga odvjetniku koji je vodio njen spor s poduzećem. Nije znala da je postupak okončan i da treba ona snositi njegove troškove. Naravno, prošli su svi rokovi za žalbu. Zbog male mirovine „ostaje“ joj samo 30 kn dnevno za sve troškove - od čega treba platiti i podstanarski smještaj.

I tako još barem desetak sličnih tužnih priča! Umirovljenike su u ovakve situacije doveli različiti razlozi, ali sada to nije problem samo pojedinaca, već cjelokupnog društva. Sami ne mogu riješiti ove probleme, a članovi obitelji, u većini slučajeva, nemaju mogućnosti pružiti materijalnu pomoć. K tome, većini treba pružiti neki oblik socijalne pomoći, iako je važna i psihološka pomoć i podrška.

Što zaključiti na kraju? Stariji ljudi postaju lakovjerni, pomalo nekritični. Često nasjedaju na lijepe riječi, posebno kad je riječ o vlastitoj djeci, a emocije onemogućuju realno prosuđivanje. Pamte iskustva iz nekih drugih vremena i ne mogu razumjeti da danas nema posla za stotine tisuća mladih. U „njihovo“ vrijeme tražili su se radnici, bilo je posla za sve. S druge strane, društvo im je omogućilo da lako „unovče“ svoju imovinu, banke su bile velikodušne u odobravanju kredita (naravno, uz hipoteku) uz visoke kamate, čega često nisu bili svjesni. I što kada ostanete bez cjelokupne imovine. Kamo kad izgubite svoj jedini dom?

Umirovljenici su jedna od najranjivijih skupina i da bi se izvukli iz krize i lakše preživjeli od ovršene do ovršene mirovine, društvo treba pružiti pomoć, kako socijalnu i materijalnu, tako i psihološku. Ovrha je za svakog čovjeka stresni događaj, posebno za umirovljenike! Hoćemo li uskoro govoriti o postraumatskom stresnom sindromu umirovljenika?

Biserka Budigam, psihologinja

Drage sugrađanke i dragi sugrađani!

Sretni vam i radosni Uskrsni blagdani! Kristovo uskrsnuće, najveći kršćanski blagdan, slavimo kao pobjedu života nad smrću, kao poruku ljubavi i žrtve čijim se plodovima duhovno krijepimo i životno nadahnjujemo. Inspirirani uskrsnim nadahnućem i svime onim u čemu se prepliću božansko i ljudsko, na tom tragu i danas smo svi pozvani u Gradu Zagrebu, a posebno u ovim kriznim vremenima, u novim okolnostima i pred novim izazovima – svjedočiti uzvišene društvene ideale pravde i solidarnosti, ljubavi i dobrote.

S tim mislima i nadama, za naš zajednički mir i boljitak – želim vam sretan i radostan Uskrs!

Vaš Milan Bandić, gradonačelnik Grada Zagreba!